

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3196/2018. (VI. 8.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.IV.22.196/2016/7. számú részítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője útján (Dr. Mester Csaba Ügyvédi Iroda, 1082 Budapest, Üllői út 46., II/17.) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] 1.1. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.IV.22.196/2016/7. számon meghozott részítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, miután álláspontja szerint az sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát.
- [3] 1.2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló peres eljárásban megállapított tényállás szerint az (I., III–VII. rendű) alperesek az általuk működtetett televíziós csatornákon (melyek egyikénél a II. rendű alperes műsorvezető volt), illetve az általuk kiadott napilapokban az indítványozó – aki az adott per I. rendű felperese – és a II. rendű felperes magánéletével kapcsolatban jelentettek meg különféle közléseket.
- [4] A felülvizsgálati kérelem elbírálása szempontjából releváns tényállás szerint a III. rendű alperes által működtetett televíziós csatornán az egyik műsorszámban az I. rendű felperesre vonatkozóan olyan paródiát tettek közzé, amelyben az I. rendű felperes ugyanazon eseményre különböző közéleti szereplőkkel érkezett meg. A paródiában az egyik közéleti szereplő úgy nyilatkozott, hogy azért jelent meg az I. rendű felperessel ezen az eseményen, mert neki 50 000 Ft az óradíja, míg az I. rendű felperes a kíséretért 30 000 Ft-ot kért.
- [5] Az I. rendű felperes – alkotmányjogi panasz szempontjából releváns – keresetében a III. rendű alperessel szemben annak megállapítását kérte, hogy az általa működtetett televíziós csatornán a 2011. január 1-jén sugárzott egyik konkrét műsorszámban látható jelenettel megsértette az emberi méltóságát és a becsületét, ezért kérte a III. rendű alperes további jogsértéstől való eltiltását, továbbá elégtétel adására, valamint 2 000 000 Ft nem vagyoni kár és kamatai megfizetésére kötelezését, míg a III. rendű alperes a kereset elutasítását kérte. Az elsőfokú ítélet az indítványozó mint I. rendű felperes keresetét a fenti részben elutasította és kötelezte az I. rendű felperest 127 000 Ft perköltség megfizetésére. A Fővárosi Ítéletábrázoló – a felperesek és az I. rendű alperes fellebbezése folytán – 2.Pf.20.229/2016/9-I. számú részítéletében a III. rendű alperes vonatkozásában megállapította, hogy a III. rendű alperes azzal, hogy az általa működtetett televízióban a 2011. január 1. napján sugárzott, fenti műsorszámban az I. rendű felperest olyan személyként ábrázolta, aki pénzért férfiakat kíséret rendezvényekre, érdekből létesít kapcsolatot, megsértette az I. rendű felperes becsületét és emberi méltóságát. Ezért kötelezte a III. rendű alperest, hogy 15 napon belül közölje az ítélet rá vonatkozó, jogsértést megállapító rendelkezését az általa üzemeltetett televíziós csatornán főműsoridőben és egyúttal fejezze ki sajnálkozását a jogsértésért. Továbbá kötelezte a III. rendű alperest, hogy ugyanezen határidőn belül fizessen meg az I. rendű felperesnek 1 000 000 Ft-ot és annak 2011. január 2-ától járó törvényes kamatát, valamint rendelkezett a perköltség viseléséről.
- [6] A másodfokú bíróság jogerős részítéletének indokolása kiemelte, hogy a kifogásolt műsorszám véleményét, értékítéletet tartalmaz az indítványozó mint I. rendű felperes magánéletéről, párkapcsolatairól. Ez a véleménynyilvánítás azonban a valós ténybeli alapot nélkülözte, illetve az I. rendű felperesre nézve indokolatlanul bántó, lealázó volt, amelyet – szemben az elsőfokú bíróság téves álláspontjával – az I. rendű felperes közszereplő minőségében sem köteles tűrni. A paródia ugyanis azt a hamis látszatot keltette, hogy az I. rendű felperes pén-

zért kísér férfiakat rendezvényekre, érdekből létesít kapcsolatot. Az indokolás – a PK. 12. számú állásfoglalás alapján – megállapította, hogy az előadás azt sugallta, hogy az indítványozó mint I. rendű felperes anyagi ellenszolgáltatás fejében, hivatását meghaladó más szolgáltatást is vállal nyújtani és ezt az általános közfelfogás is ekként értékeli. Erre tekintettel a jogerős részítélet a jogsértést megállapította és a III. rendű alperest elégtétel adására kötelezte. A nem vagyoni kártérítés összegével összefüggésben az indokolás kifejtette, hogy annak összegét mérlegeléssel állapította meg, figyelemmel az eset összes körülményeire és arra, hogy az I. rendű felperest ért hátrányokat a keresetben sérelmezett egyes műsorszámok és cikkekben foglalt közlések együttesen okozták.

- [7] A jogerős részítélet ellen a III. rendű alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, annak hatályon kívül helyezése, és elsődlegesen a vele szemben előterjesztett kereset elutasítása, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítása érdekében. Érvelése szerint ugyanis jogszabályt sértve állapította meg a jogerős részítélet a kifogásolt műsorszámmal az I. rendű felperes becsületének megsértését. Míg az I. rendű felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős részítélet hatályban való fenntartását kérte. A Kúria részítélete utalt arra, hogy a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között – azaz kizárólag a III. rendű alperes terhére a jogsértést megállapító és annak jogkövetkezményeit alkalmazó rendelkezésére nézve – bírálta felül az Ítélet tábla jogerős részítéletét, azt részben alaposnak találta. Indokolásában rögzítette, hogy a felülvizsgálattal támadott jogerős döntés jogszabálysértés nélkül állapította meg a jogsértést. Ugyanakkor a jogerős részítéletnek a nem vagyoni kártérítésben marasztaló rendelkezése ellen irányuló felülvizsgálati kérelmet részben alaposnak találta. Erre vonatkozóan az indokolás kifejtette, hogy a Kúria a jogsértés tárgyi súlyára, a felperes előadására, valamint az ítélezési gyakorlatra is tekintettel, továbbá figyelemmel arra, hogy a felperes a III. rendű alperes jogsértésével közvetlenül okozati összefüggésben külön hátrányt nem jelölt meg és a nem vagyoni kártérítést megalapozó hátrányát nem kizárólag a III. rendű alperes terhére megállapított jogsértés okozta, a köztudomás szerint is elfogadható hátrány kompenzálására alkalmas összeget mérlegeléssel 500 000 Ft-ban állapította meg.
- [8] 2. Az indítványozó a Főtitkárság hiánypótlásra történő felhívását követően indítvány-kiegészítéssel élt, melyben előadta, az alaptörvény-ellenességet abban látja, hogy a Kúria súlyosan jogszabálysértő módon járt el, amikor a felülvizsgálati eljárásra, mint rendkívüli perorvoslati eljárásra vonatkozó törvényi rendelkezések ellenére a jogerős bírósági (rész)ítéletet részben hatályon kívül helyezte, és csakis a nem vagyoni kártérítés összegét módosította, annak összegét a felére leszállítva. Utalt továbbá arra, hogy a jogerős ítéletet a Kúria a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján csakis a kérelem keretei között bírálhatja felül, ugyanakkor az a Pp. 206 § (1) és (3) bekezdéseire hivatkozást egyáltalán nem tartalmazott. Egyben a releváns bírói gyakorlatra hivatkozva azt is előadta, hogy a Kúria tiltott felülmérlegelést végzett, amire a felülvizsgálati eljárásban, csakúgy mint a bizonyítékok eltérő értékelésére nincs jogi lehetőség, az ugyanis az alsóbb bíróságok hatáskörébe tartozó kérdés. A tiltott felülmérlegeléssel összefüggésben hivatkozott továbbá a 3027/2018. (II. 6.) AB határozatban (Indokolás [43]–[44]) foglaltakra.
- [9] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján jelen ügyben tanácsban jár el. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról dönt, ennek során a tanács megvizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. Az Abtv. 56. § (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [10] Az Alkotmánybíróság fenti vizsgálata eredményeként arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz – az alábbi okokra tekintettel – nem fogadható be.
- [11] 4. Az indítványozó az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panaszt terjesztett elő, amely szerint alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [12] Az indítványozó a Kúria ítéletét – jogi képviselője útján – 2017. november 17-én vette kézhez, míg panaszát 2018. január 10-én, azaz az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott törvényes határidőn belül adta postára.

A panasszal támadott kúriai részítélet az ügy érdemében hozott döntésnek tekintendő, ellene ugyanis nincs helye fellebbezésnek, ezért az indítvány ebből a szempontból is megfelel a törvényi feltételeknek.

- [13] Az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel az indítványozó az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panaszát saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő. Az indítvány tartalmaz az Alkotmánybíróság hatáskörére vonatkozó hivatkozást, megjelöli az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogai sérelmének lényegét és az Alaptörvény megsértett rendelkezéseit. Megjelöli továbbá a sérelmezett bírói döntést, és kifejezetten kéri annak megsemmisítését, illetve arra nézve tartalmaz indokolást, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével.
- [14] 5. Az Alkotmánybíróság ezt követően az Abtv. 29. §-ában rögzített, az indítvány befogadásához szükséges további feltételek fennállását vizsgálta. Az Abtv. 29. §-a alapján az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának feltétele, hogy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel vagylagos, így az egyik fennállása önmagában megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30], illetve 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik {3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]}.
- [15] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmével kapcsolatos indoklásában a Kúria részítéletére vonatkozóan kizárólag jogszabálysértésre, illetve arra hivatkozik, hogy a nem vagyoni kártérítés összegének megállapítása okszerűtlen bírói mérlegelés eredménye volt.
- [16] Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben hangsúlyozza, hogy az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdése alapján az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasszal kapcsolatos hatásköre – az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának védelméen keresztül – az Alaptörvény védelmét biztosítja. Ennek folytán a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések önmagukban nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasz előterjesztésére, mivel ellenkező esetben az Alkotmánybíróság burkoltan fellebbezteli bírósággá válna.
- [17] Az Alkotmánybíróság ismételtelen kiemeli, hogy „[a] jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki” {3090/2017. (IV. 28.) AB végzés, Indokolás [27]}. Az Alkotmánybíróság ezért nem foglalhat állást a bíróság döntési jogkörébe tartozó szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésben {3392/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [6]; 3017/2013. (I. 28.) AB végzés, Indokolás [3]; 3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]; 3098/2014. (IV. 11.) AB végzés, Indokolás [28]}.
- [18] Mint azt az Alkotmánybíróság már többször hangsúlyozta {erre nézve lásd pl.: 3076/2018. (II. 26.) AB végzés}, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz fűződő jog elvi alapját az eljárás egészének minőségében lehet megragadni. Az Alkotmánybíróság elvi éllel a 7/2013. (III. 1.) AB határozatában (Indokolás [29]) alkalmazhatónak ítélte a 6/1998. (III. 11.) AB határozatát, melynek értelmében a tisztességes eljáráshoz való jog „olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembe vételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás méltánytalan vagy igazságtalan, avagy nem tisztességes” (ABH 1998, 91, 95.). Az Alkotmánybíróság ezen alapjoggal összefüggésben azt is megállapította, hogy az lényegében abszolút jellegű, azaz mivel önmaga is minősítés eredménye, ezért nem korlátozható. Ugyanakkor azonban a tisztességes eljáráshoz való jog egyes részelemei – ilyenként azonosította pl. a testület a 7/2013. (III. 1.) AB határozatában a bírói indokoláshoz való jogot – tekintetében a korlátozhatóság szükségességének és arányosságának vizsgálata értelmezhető {17/2015. (VI. 15.) AB határozat, Indokolás [103]–[109]}. Ez történt az indítványozó által példaként említett 3027/2018. (II. 6.) AB határozatában is, ahol egy konkrét bírói döntésre nézve a tárgyalás mellőzésének alkotmányossága megítélése céljából – többek között az indokolási kötelezettségre, így ennek keretében a fegyverek egyenlőségének elvére figyelemmel – érdemi vizsgálatot folytatott az Alkotmánybíróság.
- [19] Ettől eltérően jelen esetben az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy sem az indítvány, sem az indítványkiegészítés alkotmányossági vizsgálatra vonatkozó indokolása nem veti fel a támadott kúriai részítélet alaptörvény-ellenességének kételyét, mivel az kifejezetten annak törvényességi felülvizsgálatára vonatkozik.
- [20] Az ugyanis, hogy a kúriai részítélet az indítványozó jogértelmezésétől eltérően értelmezte az általa alkalmazott Pp. rendelkezéseket, önmagában még nem veti fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét és nem alapoz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem. Ugyanis amennyiben az alapul fekvő ügyben a Pp. megsértése bizonyított lenne, – a fentiekben már kifejtettek szerint – sem eredményezné feltétlenül a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét, hiszen egy eljárási szabály megsértése önmagában nem eredményez szükségszerűen alapjogi sérelmet.

- [21] A kúriai döntésnek a nem vagyoni kártérítés összegére vonatkozó felülmérlegelésével összefüggésben felhozott érvre nézve megjegyzi az Alkotmánybíróság, hogy az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján nincs hatásköre a rendes bíróságok jogalkalmazásának felülbírálatára, így a bizonyítékok felülmérlegelésére, a tényállás megállapítására vagy a jogvitát lezáró határozat kizárólag szakjogi tartalmú kritikájára {3212/2015. (XI. 10.) AB határozat, Indokolás [11], 3024/2016. (II. 23.) AB határozat, Indokolás [29], 3081/2016. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [10]}.
- [22] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz a támadott kúriai részítéletet érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem vetett fel, ezért az nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadási feltételeknek. A fentiekre figyelemmel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 29. §-ában írt befogadási feltétel teljesülése hiányában – az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva – az Ügyrend 30. § (2) bekezdésének *a)* pontjában foglaltakra tekintettel visszautasította.

Budapest, 2018. május 29.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/279/2018.

• • •